

A KÉMÉNYSEPRŐ-IPARI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK TERVEZETT JOGI SZABÁLYOZÁSA.

/Leikauf Tibor a Magyarországi Kéményseprők Országos Ipartestületének alelnöke/
(Kecskemét 2006. március 23.-24.)

A kéményseprő-ipari közszolgáltatás tervezett új szabályozását előkészítő munka jelenleg még nincs abban a fázisban, hogy egy vitára alkalmas munkaanyagként az előadás tárgya lehetne a rendelettervezet, mint ahogyan azt néhány héttel ezelőtt gondoltuk. Mivel nincs egy egységes vitára alkalmas tervezet a birtokunkban, így a rendeletalkotás főbb rendező elveit kívánom bemutatni.

A jelenleg érvényben lévő jogszabály 1997. január elsejével lépett hatályba és az elmúlt közel 10 év alatt kisebb módosításokkal szabályozta a kéményseprő-ipari közszolgáltatói tevékenységet. Egyrészt az elmúlt 10 év műszaki fejlődése, az eltelt időszak szakmai és jogi tapasztalatai, az érintettek (szolgáltatók és az azt igénybevevők, önkormányzatok, stb.) jelzései, észrevételei, az Európai Kéményseprő-mesterek Szövetségének iránymutatásai és végül, de nem utolsósorban az európai jogharmonizáció (mind műszaki, mind pedig jogszabályi téren) figyelembevételével szükséges egy új rendelet megalkotása. A meglévő rendelet módosítása gyakorlatilag lehetetlen, mivel minden egyes jelenlegi szakaszt, bekezdést, szinte minden mondatot módosítani kell, egyrészt azért, mivel az európai műszaki normatívák (szabványok stb.) fogalmi meghatározásai, nem azonosíthatók be egyértelműen a jelenlegi magyar terminológiában használtakkal, nem beszélve a beépítendő új jogszabályi elemekről. Mindezek után a jogszabályalkotó tevékenységhez az alábbi főbb rendező alapelveket látjuk szükségesnek rögzíteni, melyek kifejtése révén juthatunk el egy megfelelő, szakmai vitára alkalmas tervezet megalkotásához.

- Pontosítani kell a törvényi háttérrel rendelkező, megrendelés nélkül kötelezően igénybe veendő és a megrendelés alapján kötelezően elvégzendő kéményseprő-ipari közszolgáltatások körének pontos, félreérthetetlen meghatározását, mire és mely épület típusokra terjed ki, valamint milyen formában, mellőzve az általánosító, esetenként félreérthető megközelítéseket (mint pl. "és más helyiségben"). Egyértelműsíteni kell, hogy a égéstermék teljes "útvonalát" (a tüzelőberendezésből való kilépéstől a szabadba való kibocsátásig), annak minden elemét ellenőrizni és tisztítani kell, a szükséges levegő utánpótlást esetleg gátló problémák feltárásával együtt.
- Lényeges annak a körnek a tisztázása, hogy mire nem terjed ki az előző pontban körülírt közszolgáltatás.
- Fogalom meghatározások, melyek követik egyértelműen az európai normákat, de tartalmazzák a nemzeti sajátosságokat is, melyek nem ellentétesek az európai szabályozással. A jelenlegi fogalom meghatározások körét nem csak pontosítani, de szükség szerint bővíteni is kell.
- A közvetlen élet- és tűzveszélyes helyzeteket, állapotokat egyértelműen meg kell határozni, pontosítani a jelenlegihez képest.

- A megrendelés nélkül kötelezően igénybe veendő közszolgáltatások pontos egyértelmű meghatározása, oly módon, hogy azt tovább ne lehessen bontani és minden alkalmazó, jogszabály értelmező csak egyféleképpen értelmezhesse. Külön ki kell térni az általános használattól eltérő építmények égéstermék-elvezetőire. Mindezeket erősítő célszerű mellékletben rögzíteni a tisztítási, ellenőrzési, műszaki felülvizsgálat tartalmi követelményeit mind a szolgáltató, mind az azt igénybe vevők számára.
- A levegőtisztaság védelme érdekében (ami természetesen szervesen összefügg az energiatakarékossággal és a biztonságos üzemeltetéssel) a 140 kW alatti teljesítmény tartományban meg kell kezdeni a szükséges légszennyező anyagok mérését (elsősorban CO mérést). Ennek alapja egyrészt például a több évtizedes német gyakorlat, valamint a 21/2001. (II. 14.) Korm. rendelet a levegő védelmével kapcsolatos egyes szabályokról, amelynek 23. §-sa a következőket írja elő:
 - (3) A települési önkormányzat jegyzője környezetvédelmi hatósági hatáskörében eljár a háztartási berendezések forrásaival, valamint a 140 kW névleges bemenő hőteljesítményt meg nem haladó tüzelő- és egyéb, kizárólag füstgázt kibocsátó berendezések forrásaival kapcsolatos levegőtisztaság-védelmi ügyekben.
 - (4) A települési önkormányzat jegyzője
 - a) ellenőrzi a háztartási berendezések légszennyező forrásaira, valamint a 140 kW névleges bemenő hőteljesítményt meg nem haladó tüzelő- és egyéb, kizárólag füstgázt kibocsátó berendezések forrásaira megállapított levegővédelmi követelmények betartását.
- Törekedni kell arra, hogy a közszolgáltatás az országban minél egységesebb formában jelenjen meg. Ezt a célt szolgálnák az előző szempont, de további megoldást jelenthetne a tevékenységekhez csatolódó írott információk, iratanyagok, formanyomtatványok minimális kötelező tartalmi követelményeinek mellékletben történő megjelenítése, valamint a szakmai érdekképviselet későbbi felhatalmazása az egyes tevékenységek technológiai - a minőséget még garantáló - időráfordításának meghatározására.
- A megrendelés nélkül kötelezően igénybe veendő és elvégzendő közszolgáltatásokhoz kapcsolódó feltételeket és egyéb szempontokat is rögzíteni kell, ilyenek:
 - az előírt minimális gyakoriságtól való eltérés meghatározásának lehetősége, módja,
 - a kiértékelés rendje, módja,
 - a tulajdonos kötelezettsége, szankciók,
 - a munka elvégzésének esetleges megtagadása a szolgáltató részéről, ennek kritériumai és következményei,
 - a szolgáltató idegen tulajdonban végzett tevékenységének alapelvei,
 - az észlelt hibák, szabálytalanságok jelzése, azok következményei, szükséges szolgáltatói és tulajdonosi intézkedések.

- A jelenleg előírt 4 évenkénti műszaki felülvizsgálat fenntartása a szakmai érvek, valamint az európai tapasztalatok alapján történő tartalmi módosítása, formanyomtatványa, vizsgálati módja, szempontjai.
- A megrendelésre kötelezően elvégzendő kéményseprő-ipari közszolgáltatások köre esetén az előző pontokban leírtak értelemszerűen itt is irányadóak. Meg kell vizsgálni a tevékenységek létjogosultságát, új tevékenységek beépítésének szükségességét a meglévő pontosságát, melyekhez szükséges bizonyos feltételeket, szempontokat rögzíteni:
 - a megrendelés módja,
 - vállalási határidők,
 - nyilvántartási kötelezettségek
 - a tulajdonos kötelezettsége, szankciók,
 - a munka elvégzésének esetleges megtagadása a szolgáltató részéről, ennek kritériumai és következményei,
 - a szolgáltató idegen tulajdonban végzett tevékenységének alapelvei,
 - az észlelt hibák, szabálytalanságok jelzése, azok következményei, szükséges szolgáltatói és tulajdonosi intézkedések.
- Az egyes tevékenységekhez szükséges szakmai felkészültség szintjének meghatározása.
- A szolgáltató nyilvántartási kötelezettsége, minimálisan szükséges nyilvántartott adatok, a nyilvántartás módja, kezelése, munkaigazolás.
- A közszolgáltatás ellátására való jogosultság feltételei (személyi és tárgyi), ezek meglétének ellenőrzési módja, és felelőse. Mesterkörzetek, kéményseprő körzetek mérete, kialakítása (esetleg pályázattal feltételek szakmai követelményei). Helyettesítés módja, lehetősége.
- Az alaptevékenységgel összeférhetetlen tevékenységek meghatározása, ellenőrzésének módja, intézménye.
- Panaszügyek intézése, jogorvoslat lehetősége, illetékes szervezet, intézmény megjelölése.
- A kéményseprő-ipari tevékenységi körön belül vállalható és végezhető, nem kötelező, egyéb tevékenységek rögzítése, kizárólag a szakmai képzés területeinek figyelembevételével.
- A tulajdonost terhelő bejelentési, díjfizetési és egyéb kötelezettségek.

- A szakmai érdekképviselő szerepe, feladata a szolgáltatói tevékenységek szakszerű végrehajtásának ellenőrzése terén, az önkormányzati pályáztatásban és a felületei szervekkel való kapcsolattartásban.
- A kéményseprő-ipari közszolgáltatásban dolgozó szakmunkások és mesterek évente az országos szakmai érdekvédelmi szervezet által szervezett szakmai továbbképzésen kötelesek részt venni, melyről a szervezet igazolást ad ki. Ennek megléte feltétele a tevékenység folytatásának, melyet a szakmai szervezet és a megbízó önkormányzat legyen köteles ellenőrizni.
- Szaktanácsadás kereteinek és feltételeinek szabályozása.
- Ügyeleti rendszer szabályozása.
- Tulajdonosi kötelezettség szabályozása a létrák, hágcsók, vészlétrák, kéményseprő-járdák, korlátok, valamint minden egyéb a munkabiztonságot érintő szerkezetek, helyi megléte és állapota vonatkozásában.

A jogalkotói munkában való részvételünk kapcsán már látható, hogy az előzőekben felsorolt rendezési elvek, szempontok nagy része érvényesülni fog a rendelettervezetnél, egyesek azonban nem. Mivel a „babona” szerint a kéményseprő szerencsét hoz, bízunk abban, hogy az új jogszabály a kéményseprő-ipari közszolgáltatásokat igénybe vevőknek és a kéményseprőknek is meghozza a szerencsét és még sokáig mondhatjuk: „Szerencsére van kéményseprő!”

Leikauf Tibor
 kéményseprő mester
 épületgépész mérnök
 környezetvédelmi szakmérnök
 EU energia auditor